

מבוא למערכות לומדות (236756)

סמסטר חורף תשפ"ד – 12 באפריל 2024

מרצה: ד"ר יונתן בלינקוב

<u>מבחן מסכם מועד א' – פתרון חלקי</u>

שימו לב: הפתרונות המופיעים כאן הם <u>חלקיים</u> בלבד ומובאים בשביל לעזור לכם בתהליך הלמידה.

ייתכנו כאן חוסרים / ליקויים / טעויות של ממש.

בהצלחה!

[נק'] Maximum Likelihood Estimation :1 שאלה

נתונות m דגימות חד-ממדיות $p \in (0,1]$ א ידוע. $S = \{x_1,x_2,...,x_m\}$ עבור עבור M דגימות m נזכיר שמשתנה גאומטרי מאפיין את מספר ה"ניסויי ברנולי" (הטלות מטבע) בסיכוי p עד להשגת "הצלחה" אחת ומאופיין ע"י פונקציית ההסתברות הבאה:

.Pr
$$(X = x_i | p) = (1 - p)^{x_i - 1} p$$

.Maximum Likelihood Estimation את הפרמטר p את הפרמטר (estimate) שערכו

 $\hat{p} = \operatorname{argmax}_p L(S; p) = \operatorname{argmax}_p \Pr(x_1, x_2, ..., x_m; p)$ משמע, עליכם לפתח ביטוי עבור

תשובה:

$$\hat{p} = \operatorname{argmax}_{p} L(S; p) = \operatorname{argmax}_{p} \ln L(S; p) = \operatorname{argmax}_{p} \ln \Pr(x_{1}, x_{2}, \dots, x_{m}; p)$$

(iid)
=
$$\operatorname{argmax}_{p} \ln \prod_{i=1}^{m} (1-p)^{x_{i}-1} p = \operatorname{argmax}_{p} \sum_{i=1}^{m} \ln((1-p)^{x_{i}-1} p)$$

=
$$\arg\max_{p} \sum_{i=1}^{m} (x_i - 1) \ln((1 - p)) + \ln(p)$$

$$\text{Differentiate w.r.t. } p\text{: } 0 = \sum_{i=1}^m \left(\frac{(1-x_i)}{(1-p)} + \frac{1}{p}\right) \Longleftrightarrow \frac{m}{p} = \frac{\sum_{i=1}^m (x_i-1)}{(1-p)} \Longleftrightarrow \frac{m}{p} + \frac{m}{1-p} = \frac{\sum_{i=1}^m x_i}{(1-p)}$$

$$\Longleftrightarrow \frac{m(1-p)+mp}{p(1-p)} = \frac{m}{p(1-p)} = \frac{\sum_{i=1}^{m} x_i}{(1-p)} \Longleftrightarrow \hat{p} = \frac{m}{\sum_{i=1}^{m} x_i} = \frac{1}{X}$$

(One could also explain that this is a maximal point since the function is concave.)

עאלה 22 VC-dimension of Decision Trees עאלה 24 VC-dimension

א. [4 נק'] להלן ההגדרה של "ניתוץ". השמטנו מההגדרה את הַכַּמָּתים.

השלימו את שלושת הכמתים החסרים. בכל מקום כתבו <u>בבירור</u> האם חסר בהגדרה \forall או \exists .

$$\mathcal{H}$$
 shatters $\mathcal{C} \iff \bigvee y_1, ..., y_{|\mathcal{C}|} \in \mathcal{Y}$: $\underbrace{\exists} h \in \mathcal{H}$: $\underbrace{\forall} x_i \in \mathcal{C}$: $h(x_i) = y_i$

 $\mathcal{Y} = \{-1, +1\}$ מעתה והלאה בשאלה זו מרחב הדוגמאות הוא $\mathcal{X} = \mathbb{R}$ ומרחב התיוגים הוא

 $L \geq 1$ מחלקת ההיפותזות \mathcal{H} עליה נשאל הינה עצי החלטה מעומק

.VCdim $(\mathcal{H}) \geq 2^L$ עבור עומק כללי שהחסם הוכיחו שהחסם ללי גולי (ב. $L \geq 1$ עבור עומק עבור עומק אוניים).

. הוכחה: נבחר $y_1, \dots, y_{|\mathcal{C}|}$ יהי $\mathcal{C} = \{1, 2, \dots, 2^L\}$ משל הישר, למשל למשל מקודות שונות על הישר, למשל

.(כל מקטע שייך לעלה) מקטעים משלימים (כל מקטע שייך לעלה). עץ החלטה בעומק L יכול בקלות לחלק את הישר הממשי

(אפשר לפצל את השורש בנקודה $2^{L-1} + 0.5$ וכן הלאה.)

 \mathcal{L} מנתצת את ש- \mathcal{H} מנתצת ש- את הסיווג בעלה של x_i לפי y_i וההיפותזה (=העץ) מסכימה עם כל התיוגים. הראינו

שימו לב שייתכנו צמתים שיוצאים מהם שני עלים עם אותו סיווג. זה לא סותר את ההגדרות בקורס.

אם רוצים להימנע מכך בכל זאת, אפשר לאחד אותם ולהחזיר את הסיווג בצומת האב, רקורסיבית)

מקרא טעויות נפוצות:

- . מפורשת C מפורשה C כללית מבלי להסביר מדוע ניתן לבחור כזו. בהוכחת חסם תחתון יש לבנות קבוצה C מפורשת C
 - y_i . התייחסות חלקית/חסרה לתיוגים. למשל: הגדרה חלקית של העץ באמצעות x_i מבלי להתייחס ל (B)
 - התייחסות למחלקת ההיפותזות $\mathcal H$ כקבוצה סופית. (C)
 - L חסר בנימוק לכך שהעץ המתקבל הוא בעומק $\underline{(D)}$

. $VCdim(\mathcal{H}) \leq 2^L$ עבור עומק כללי $L \geq 1$, הוכיחו שהחסם העליון הוא (10

 $x_1 \le x_2 \le \cdots \le x_{2^L+1}$ הוכחה: יהי אוסף שרירותי של $2^L + 1$ נקודות <u>שונות</u> על הישר. בה"כ נניח $y_1 = +1, y_2 = -1, y_3 = +1$ משמע לסירוגין, משמע $y_1 = +1, y_2 = -1, y_3 = +1$ וכן הלאה.

נניח בשלילה שקיימת היפותזה במחלקה (עץ בעומק של לכל היותר (L), שמסווגת נכונה את הנקודות.

בהיפותזה יש לכל היותר 2^L עלים. לפי עיקרון שובך ה-riangleq riangleq , קיים עלה שבו לפחות שתי דוגמאות. לפי אופן פעולת עצי החלטה, בהכרח מתקיים ששתיים מהדוגמאות בעץ הן עוקבות בסידור, משמע

ולא ייתכן ששתי הדוגמאות מסווגות נכונה באותו עלה $y_i \neq y_{i+1}$ ולא ייתכן ששתי הדוגמאות מסווגות נכונה באותו עלה x_i, x_{i+1} שמחזיר סיווג יחיד! סתירה.

מקרא טעויות נפוצות:

- (A) חסרה הגדרה מפורשת של תיוג על הנקודות.
- עצים 2^{2^L} טיעון קומבינטורי במקום הוכחת המבוקש. פתרונות אלה כמעט תמיד כללו טענות שגויות למשל שיש 2^{2^L} עצים אפשריים, בעוד שברור ש- \mathcal{H} אינסופית. פתרונות שפירשו איך לצמצם את \mathcal{H} לקבוצה סופית על ידי התייחסות לכל קבוצת מסווגים שמסווגת את דוגמאות \mathcal{L} באופן זהה כמחלקת שקילות, כמעט תמיד כללו טעויות בספירה של מס' העצים או התיוגים האפשריים.
- פתרון מהצורה: "מעיקרון שובך היונים קיימות שתי דוגמאות שיסווגו על ידי אותו עלה ונגדיר תיוג הפוך לשתיהן". פתרון זה מבצע הנחה על הבניה של העץ עוד $\frac{det}{det}$ בחירת התיוג של הדוגמאות. מעבר לכך שזהו סדר שגוי של ההוכחה, מדובר בטעות אמנם $\frac{det}{det}$ עץ שלא מצליח לסווג את שתי הנקודות עם התיוג הנ"ל, אך אין זה מוכיח כי $\frac{det}{det}$ אחר ב- $\frac{det}{det}$ שכן מצליח לסווג אותן.
- להמחשה, דוגמה נגדית: תהי קבוצה $C=\{x_i\}_{i=1}^{2^L+1}$ כלשהי (בה"כ ממוינות בסדר עולה), ויהיו x_i,x_{i+1} שתי דוגמאות להמחשה, דוגמה נגדית: תהי קבוצה בעץ <u>ספציפי</u>). נגדיר להן תיוג הפוך, למשל $y_i=1,y_{i+1}=-1$ ברור שאפשר עוקבות כנ"ל (מגיעות לאותו עלה בעץ <u>ספציפי</u>). נגדיר להן תיוג הפוך, למשל $y_{i+1}=-1,y_{i+1}=1$ מתויגות להגדיר את התיוג של יתר הנקודות כך: $y_{i+1}=1,y_{i+1}=1$ מתויגות כ-1 והשאר $y_{i+1}=1,y_{i+1}=1$ מושלם על ידי עץ החלטה בעומק $y_{i+1}=1,y_{i+1}=1$
- ב'. בסעיף ב'ה חציון בדומה לבניה בסעיף ב'. C הנחת אלגוריתם בניה ספציפי לעץ. לדוגמה: מיון של נקודות C ואז חלוקה לפי החציון בדומה לבניה בסעיף ב'. אם ברצוננו להוכיח שלא קיים עץ ב- \mathcal{H} שמסווג נכון את כל הנקודות, לא ניתן להניח הנחות על אופן הבניה שלו. \mathcal{H} הוכחה כזו תקפה רק על עצים שנבנו ע"י האלגוריתם שנבחר, ולא על עץ כללי ב- \mathcal{H} -
- $.2^L+1$ היה קטן מ- $.x_i=x_j$ היה קטן מ- $.x_i=x_j$ התייחסות למקרה שקיימים היה קטן מ- $.x_i=x_j$ במקרה כזה הגודל של הקבוצה (E) ובנוסף לא כך הגדרנו ניתוץ.

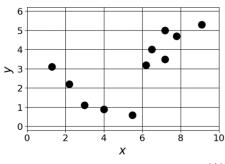
(נק'<u>] 32] Linear Regression שאלה</u>

 $\mathcal{X} = \mathbb{R}, \mathcal{Y} = \mathbb{R}$ בתרשים שלפניכם מופיע מדגם אימון חד-ממדי

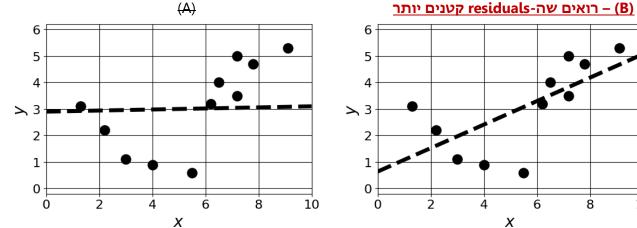
Χ

8

10

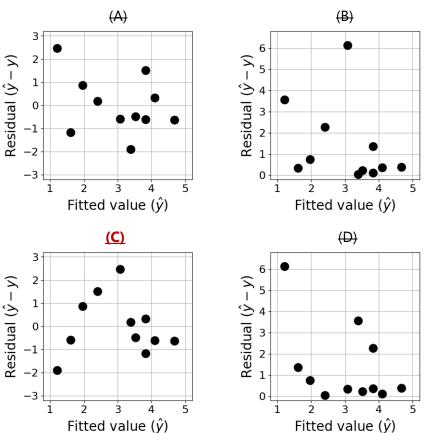

רגיל) Least squares א. [2 נק'] לומדים רגרסיה לינארית לא הומוגנית (עם על המדגם הנתון. הקיפו את האות של התרשים שמתאים לקו הרגרסיה שנלמד.

ב. [4 נק'] להלן תרשימי Residual analysis מהסוג שהוצג בהרצאה (שימו לב לצירי ה-y השונים). הקיפו את האות של התרשים <u>היחיד</u> שמתאים לנתונים ולקו הרגרסיה מהסעיף הקודם.

Ż

נגדיר מחלקת Thresholded linear regression המאפשרת התאמה של <u>שני</u> קווי רגרסיה נפרדים:

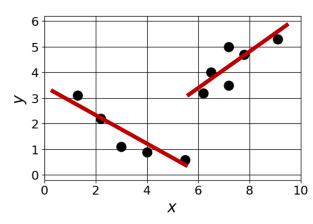
$$\mathcal{H}_{1} = \{h_{w_{1},b_{1},w_{2},b_{2},\tau} \mid w_{1},b_{1},w_{2},b_{2},\tau \in \mathbb{R}\}, \quad \text{where} \quad h_{w_{1},b_{1},w_{2},b_{2},\tau}(x) = \begin{cases} w_{1}x + b_{1}, & x < \tau \\ w_{2}x + b_{2}, & x \geq \tau \end{cases}$$

. על הדאטה MSE על מינימום את שמביאה למינימום במקרה אופטימלית ב- \mathcal{H}_1 בתור היפותזה שמביאה למינימום את ה-

- . $\min_{w_1,b_1,w_2,b_2, au\in\mathbb{R}}rac{1}{m}\sum_{i=1}^m ig(h_{w_1,b_1,w_2,b_2, au}(x_i)-y_iig)^2$:משמע מושגת שגיאה
- \mathcal{H}_1 -ג. [2 נק'] ציירו על גבי התרשים שמשמאל היפותזה אופטימלית ב-נק (זאת שאלת הבנה, לא נדרשת בציור רמת דיוק של מחשב).

ולכן לא נכון \mathbb{R} -ט מ- \mathbb{R} ל-צריכה להיות פונקציה מ-אן צריכה כאן צריכה להיות

ד. [8 נק'] ברשותכם אלגוריתם קופסה שחורה *LS* המקבל אוסף שרירותי של דוגמאות חד-ממדיות והתיוגים שלהן ופותר את בעיית ה-Least squares הלינארית הלא-הומוגנית הרגילה שלמדנו בקורס.

עבור דאטה חד-ממדי כללי (ולא רק למדגם הנתון בסעיפים הקודמים), הציעו אלגוריתם למידה המוצא פרמטרים עבור דאטה w_1,b_1,w_2,b_2, au שמייצגים היפותזה אופטימלית ב- \mathcal{H}_1 . אין צורך להוכיח את נכונות האלגוריתם.

:תשובה

נמיין את הנקודות.

. auנבחר מספר בין כל שתי נקודות עוקבות (וגם לפני הראשונה ואחרי האחרונה) וננסה אותו בתור

. לכל ערך לנקודות מימין ואחד לנקודות משמאל. ערך בזה נלמד שני קווי רגרסיה עם גול אחד לנקודות משמאל.

בסוף נחזיר את הצירוף של הפרמטרים שהחזיר את ה-MSE הנמוך ביותר (ממושקל לפי מס' הדוגמאות

בכל תת קבוצה).

מקרא טעויות נפוצות:

- (w_1,b_1,w_2,b_2) בימוש ב-cross validation לקביעת au. שימו לב ש-au הוא פרמטר נלמד ולא היפרפרמטר (כמו au לעיל. train set צריך לקבוע אותו באופן שימזער את השגיאה על ה-train set. ראו איך הגדרנו היפותזה "אופטימלית" לעיל. השאלה כאן לא עוסקת כלל בהכללה.
 - של מתקיים (במשקל שווה). שימו לב שבאופן כללי מתקיים (b MSE של שתי הביעות (במשקל שווה). שימו לב שבאופן כללי מתקיים (b $\frac{1}{|S_1 \cup S_2|} \sum_{i \in S_1 \cup S_2} (h(x_i) y_i)^2 \neq \frac{1}{|S_1|} \sum_{i \in S_1} (h(x_i) y_i)^2 + \frac{1}{|S_2|} \sum_{i \in S_2} (h(x_i) y_i)^2$

 $rac{1}{m} \sum_{i=1}^m ig(h_{w_1,b_1,w_2,b_2, au}(x_i) - y_i ig)^2$ היה צריך להתייחס מפורשות לעניין זה בפתרון ולהביא למינימום את

בודק. au לא לציין במפורש אילו ערכים של au האלגוריתם בודק.

:כעת, ניצור מחלקה דומה המכילה רק את הפונקציות <u>הרציפוֹת</u> מ- \mathcal{H}_1 . נעשה זאת ע"י הגדרת \mathcal{H}_2 עם פרמטריזציה שונה $\mathcal{H}_2=\{h'_{u_1,c_1u_2,c_2}\ |\ u_1,c_1u_2,c_2\in\mathbb{R}\},\quad \text{where} \quad h'_{u_1,c_1u_2,c_2}(x)=u_1\max\{0,x-c_1\}+u_2x+c_2\}$

 $\mathcal{H}_2 \subseteq \mathcal{H}_1$ הוכיחו (מתמטית) שמתקיים [8 נק'] הוכיחו

$$h'_{u_1,c_1u_2,c_2}\in\mathcal{H}_2$$
- נדרוש: $h'_{u_1,c_1u_2,c_2}(x)=\{ u_2x+c_2, \quad x< c_1 \ u_2x+c_2, \quad x < c_1 \ w_2x+b_1, \quad x< au \ x \geq au = h_{w_1,b_1,w_2,b_2, au}(x) \}$ משמע, אם נבחר $t_1, t_2, t_3 \in \mathcal{H}_1$ שקולה ל $t_1, t_3, t_4 \in \mathcal{H}_2$ שקולה ל $t_2, t_3 \in \mathcal{H}_2$ שקולה ל $t_3, t_4 \in \mathcal{H}_3$ מיזי ההיפותזה $t_1, t_2, t_3 \in \mathcal{H}_3$ שקולה ל $t_2, t_3 \in \mathcal{H}_3$ שקולה ל $t_3, t_4 \in \mathcal{H}_3$ שקולה ל $t_4, t_4 \in \mathcal{H}_3$ שקולה ל $t_4 \in \mathcal{H}_3$ שחיל ל t_4

מחולק באופן אקראי לסט אימון ולסט מבחן. $(\mathbf{x}_i \in \mathbb{R}, \ y_i \in \mathbb{R})$ מחולק באופן אקראי לסט אימון ולסט מבחן. \mathcal{H}_1 פותרים את בעיית הרגרסיה על סט האימון ע"י מציאת היפותזות אופטימליות ב- \mathcal{H}_1 וב- \mathcal{H}_2 (ביחס ל-Training MSE). כל שורה בטבלה מתארת תוצאות מתהליך הלמידה המתואר על דאטה נתון כלשהו. חלק מהשורות מתארות תוצאות אפשריות וחלק מתארות תוצאות בלתי אפשריות.

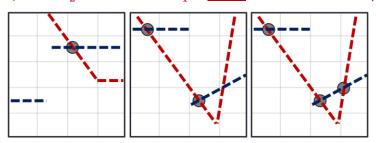
לכל אחת מארבע השורות, סמנו האם היא אפשרית או לא.

Optimal hypothesis of \mathcal{H}_1		Optimal hypothesis of \mathcal{H}_2		
Training MSE	Test MSE	Training MSE	Test MSE	?האם אפשרית
17	55	25	33	<u>בן</u> / לא
17	35	15	37	כן / <mark>לא</mark>
17	35	42	51	בן / לא
0	11	0	9	<u>בן</u> / לא

מפתח: על כל סימון שגוי ירדו 3 נק' (עד למקסימום של 8 נק').

 $\mathcal{H}_2 \subseteq \mathcal{H}_1$ ומוכה יותר (הוכחנו מחלקה השנייה תביא לשגיאת אימון נמוכה יותר (הוכחנו $\mathcal{H}_2 \subseteq \mathcal{H}_1$). שאר השורות יכולות להתאים למקרים של overfitting (הראשונה) או underfitting (השלישית). השורה הרביעית אפשרית במקרים רבים כאשר אין <u>יחידות</u> בהיפותזה האופטימלית. זה אפשרי <u>ללא תלות</u> במספר הנקודות בסט האימון (אחת, שתיים, שלוש או יותר).

למשל עבור שלושת ה-training sets הבאים, בכל אחת מהמחלקות ישנן אינסוף היפותזות (שמגיעות training sets: למשל עבור שלושת ה- \mathcal{H}_1 בכחול מבחן שונה: מבחן שונה: מבחן שונה: מבחן שונה: מבחן אפס; נסמן היפותזה אופטימלית כלשהי מ- \mathcal{H}_1 בכחול כהה ומ- \mathcal{H}_2 באדום) עם שגיאת מבחן שונה:

כמו כן שימו לב שהשאלה לא עוסקת כלל באלגוריתם למציאת היפותזה אופטימלית, אלא רק במחלקות עצמן.

שאלה 4: נושאים שונים בפרספטרון וב-32] SVM שאלה 4:

 $\mathcal{Y} = \{-1, +1\}$ ין $\mathcal{X} = \mathbb{R}^d$ כאשר, $S = \{(\mathbf{x}_i, y_i)\}_{i=1}^m$ לפניכם אלגוריתם הפרספטרון (ההומוגני) המקבל כקלט מדגם אימון

```
1 \mathbf{w} = \mathbf{0}_d

2 errorFound = True

3

4 for epoch=1 to EPOCHS_NUM:

5 errorFound = False

6

7 for i=1 to m:

8 \hat{y}_i = \text{sign}(\mathbf{w}^T \mathbf{x}_i)

9

10 if y_i != \hat{y}_i:

11 \mathbf{w} = \mathbf{w} + y_i \mathbf{x}_i

12 errorFound = True

13

14 if not errorFound:

15 break
```

.Margin Perceptron- על SGD. על $\sum_i \max\{0, -y_i \ \mathbf{w}^{\top} \mathbf{x}_i\}$ על SGD. על SGD על $\sum_i \max\{0, -y_i \ \mathbf{w}^{\top} \mathbf{x}_i\}$ על $\ell(\mathbf{w}; \mathbf{x}_i, y_i)$ בעת נראה תכונה דומה $\ell(\mathbf{w}; \mathbf{x}_i, y_i)$ בער מורה ב- $\ell(\mathbf{w}; \mathbf{x}_i, y_i)$ באשר $\ell(\mathbf{w}; \mathbf{x}_i, y_i)$ ביר שהפונקציה $\ell(\mathbf{w}; \mathbf{x}_i, y_i)$ באשר $\ell(\mathbf{w}; \mathbf{x}_i, y_i)$

.(כתבו רק תשובה סופית) $\nabla_{\mathbf{w}}\ell(\mathbf{w};\mathbf{x}_i,y_i)$ משמע, ℓ לפי subgradient של ℓ לפי

$$abla_{\mathbf{w}}\ell(\mathbf{w};\mathbf{x}_i,y_i) = egin{cases} -y_i\,\mathbf{x}_i,\;y_i\,\mathbf{w}^{\mathsf{T}}\mathbf{x}_i < 1 \ \mathbf{0}_d,\;y_i\,\mathbf{w}^{\mathsf{T}}\mathbf{x}_i \geq 1 \end{cases}$$
, hinge loss- תשובה: זו פשוט הנגזרת של ה

ב. [9] נק'] הציעו שינוי נקודתי לאלגוריתם הפרספטרון (ציינו את מספרי השורות שמתעדכנות ואת השינויים הנדרשים) ב. $\mathcal{L}(\mathbf{w})$ שהגדרנו. יש להסביר בקצרה כיצד השקילות מתקיימת.

ללא תלות בסעיפים הקודמים, נחזור לעסוק באלגוריתם הפרספטרון הרגיל כפי שמופיע בתחילת השאלה.

משפט ההתכנסות של הפרספטרון:

 $R \triangleq \max_i \|\mathbf{x}_i\|_2$ יהי דאטה פריד לינארית הומוגנית $S = \{(\mathbf{x}_i, y_i)\}_{i=1}^m$ נסמן את הנורמה המרבית של דוגמה ע"י $S = \{(\mathbf{x}_i, y_i)\}_{i=1}^m$ שלו. $\mathbf{w}_{\text{SVM}} \triangleq \operatorname{argmin}_{\mathbf{w} \in \mathbb{R}^d} \|\mathbf{w}\|_2 \ s.t. \ \forall i : y_i \mathbf{w}^{\mathsf{T}} \mathbf{x}_i \geq 1,$ טעויות חיזוי בזמן האימון שלו. $\mathbf{w}_{\text{SVM}} = \mathbf{w}_{\text{SVM}}$ טעויות חיזוי בזמן האימון שלו.

 $(R\|\mathbf{w}_{\text{SVM}}\|_2)^2=10$ פריד לינארית הומוגנית ש"הבטחת" המשפט עבורו הינה $S=\{(\mathbf{x}_i,y_i)\}_{i=1}^{100}$ פריד לינארית הומוגנית ש"הבטחת" המשפט עבורו הינה $S'=\{(\mathbf{z}_i,y_i)\}_{i=1}^{100}$ יוצרים דאטה חדש ע"י הכפלת \mathbf{c} ל הדוגמאות ב-2, משמע \mathbf{c} ל היותר) יעשה אלגוריתם הפרספטרון על הדאטה החדש? משמע, כמה טעויות חיזוי (לכל היותר) יעשה אלגוריתם הפרספטרון על הדאטה החדש? כתבו ערך מספרי מפורש והסבירו בקצרה את תשובתכם.

תשובה:

.10 ברור שמתקיים R'=2R ולכן ההבטחה המעודכנת נותרת $\|\mathbf{w}_{\text{SVM}}'\|_2=rac{1}{2}\|\mathbf{w}_{\text{SVM}}\|_2$ אבל מתקיים גם R'=2R

(כדי להבין את השוויון השני - הסתכלו על הגדרת $\mathbf{w}_{\mathrm{SVM}}$; רעיונות דומים הופיעו במבחני עבר רבים.)

הסבירו <u>בקצרה</u>:

 $\|\mathbf{w}_{ ext{SVM}}'\|_2 \leq \|\mathbf{w}_{ ext{SVM}}\|_2$ מתקיים SVM- ברור שמתקיים $R' \leq R$. כמו כן, מהגדרת ה

(הסרת דוגמה שקולה להסרת אילוץ על ה-SVM, ולכן יכולים להתקבל רק פתרונות בנורמה נמוכה יותר.)